

Filistin 2014

Kadir Sipahi

[Uzman, Necmettin Erbakan Üniversitesi]

Özet

2014 yılı Filistin için olumsuzlukların devam ettiği ancak dış politikada olumlu gelişmelerin yaşandığı bir yıl olmuştur. Zira 2014 yılına kadar hem iç hem de dış politikada önemli meydan okumalara maruz kalmıştır. Filistin'in tecrübe ettiği en önemli gelişme kuşkusuz İsveç'in Filistin'i tanıma kararı olmuştur. Bu, Filistin'in uluslararası alandaki dezavantajlı durumunu kısmen de olsa tersine çevirmiştir. Bununla birlikte Hamas ve el Fetih'in birleşme kararı alması iç politika açısından önemli bir gelişme olmuştur. Birçok alanda olumlu esen rüzgar ekonomi alanında kendisini hissettirememiştir. Filistin bu yıl içinde ekonomik alanda daralma yaşamış ve bazı insani trajedileri tecrübe etmiştir. Kuraklık, su sıkıntısı ve mali durumun bozulması iç politikada dikkate değer en önemli sorunlar olarak gösterilebilir.

Anahtar Kelimeler: Filistin | İsveç | Hamas | El Fetih | Ekonomi | Tanıma

Palestine 2014

Abstract

In 2014, Palestine continued to face various problems and issues domestically while the country experienced significant developments in its foreign policy. The most prominent event for Palestine in 2014 was Sweden's recognition of independent state of Palestine. This incident reversed disadvantaged position of Palestine in international platform. Additionally, the unification decision of Hamas and Al Fatah was another remarkable development for the country. Despite these positive political events, Palestine faced difficulties with regards to economic situation. Palestinian economy has narrowed and experienced humanitarian tragedies. Drought, water shortage and deterioration of fiscal structure affected Palestinians throughout the year.

Keywords: Palestine | Sweden | Hamas | Al Fatah | Economy | Recognition

İç Gelişmeler

İsrail'in Hukuksuz Yerleşim Politikası

2013 'den 2014'e bakiye kalan en önemli sorun, İsrail'in izlemiş olduğu yerleşim politikası olarak karşımızda durmaktadır. İsrail, uluslararası toplumun tepkilerine rağmen hukuk dışı yerleşim politikasını sürdürmeye devam etti. Bu durum, İsrail tarafından uluslararası kamuoyunun kendisine karşı takındığı bir tutum olarak anlaşılırken, bazı çevrelerde İsrail'in Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve birçok dünya ülkesinin Filistin hükümetini de jure olarak tanımasına karşılık bir misilleme şeklinde algılandı.¹ Buna ek olarak İsrail'in Doğu Kudüs ve Gazze şeridinde yeni bir yerleşim ve inşa önerisi yapması öldürülen üç İsraili gencin intikamının alınması olarak algılanmıştır.² Bu tarz olaylar ya da kışkırtmalar çözümün önünde sadece bir engel olarak durmayıp, birbirini tetikleyen hadise niteliği taşıdığından sürecin sekteye uğramasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Yaşanan bu olaydan birkaç ay sonra, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu "Gelecekte kurulması muhtemel Bağımsız Filistin Devleti'nde Yahudi yerleşimcilerin evlerinde kalma haklarının olması gerektiğini" vurguladı.³ Ancak bu durum umut edildiği gibi kolay görünmüyor. Netanyahu'nun Davos'ta gazetecilere verdiği demeçte "Hiçbir yerleşik İsraili bulunduğu yerden çıkarılamaz" demesi hukuksuz yerleşimlerin oldu bittiye getirilerek meşrulaştırılması anlamını taşımaktadır. Daha da önemlisi bu durum ileride mülkiyet sorunlarını beraberinde getirmekte ve yerlerinden edilen Filistinlilerin kendi topraklarına geri dönüşünün önünü kapamaktadır. Geçen yıldan bu yana ABD'li ve diğer temsilcilerin olanca gayreti ile sorunun çözümü yönündeki attığı adımlar Filistin'in uzlaşmaz tutumu ile sürekli olarak sekteye

uğramaktadır. Filistin lideri Mahmut Abbas'ın Gazze'nin kontrolünü sağlayan Hamas ile vardığı uzlaşmanın ardından İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu ABD'nin öncülük ettiği barış görüşmelerini kopma noktasına getirdi.⁴

İsrail'in iskan konusunda sergilemiş olduğu tutum kimi zaman kararsız gibi görünse de büyük resme bakıldığında bu durum diplomasi alanında sergilemiş olduğu klasik bir taktik olduğu anlaşılmaktadır. Netanyahu Davos'ta yapmış olduğu konuşmada Yahudi yerleşimcilerin herhangi bir uzlaşma durumunda yerlerinden edilemeyeceğini⁵ söylerken daha sonra yapmış olduğu konuşmalarda ise Mahmut Abbas'ın Hamas ile yaptığı uzlaşmayı bahane ederek çözüme ulaşılması konusunda ayak sürümekte olduğunu söylemiştir.

Duruma Filistin tarafından bakıldığında 1967'de çekilen yeşil hattın ihlal edildiği ve illegal yerleşim yerlerinin boşaltılması gerektiği fikri hâkim. Mahmut Abbas temmuz ayında verdiği bir demeçte "Nihai çözümde topraklarımızda ne İsraili asker ne de sivil göreceğiz" diyerek yerleşimcilerin akıbeti konusundaki düşüncelerini açıkça ifade etmiştir. Filistinli müzakereci Saeb Erekat ise uzlaşma durumunda İsraili yerleşimcilerin Filistin içerisinde kalamayacağını, çünkü yerleşimlerin doğası gereği illegal olduğunu vurgulamıştır.⁶ Filistin Kurtuluş Örgütü'nden Yassel Abet Rabbo İsrail'in uzun dönemdeki algısının İsraili yerleşimcilerin Filistin Devleti içerisinde kalarak, hukuksuz yerleşimlerin hiçbir bedel ödemeksizin Yahudilerde kalması amacını güttüğünü söylemiştir.⁷

Netanyahu göreve geldiği 2009 yılından bu yana selefine oranla daha fazla yayılmacı politika izledi. Batı Şeria'daki Yahudi yerleşimcilerin %23 oranla 355,993 kişiye ulaşırken, toplam nüfusa bakıldığında %9,6'lık bir oranla 8 milyona ulaştığı görülmektedir.⁸ Savunma bakanı Moshe Yaloon'un yaptığı açıklamalar ABD dahil birçok ülkenin de tepkisini çekti. Gelecekte daha fazla yapılması öngörülen yerleşim politikası bu tepki sebebiyle iptal edildi.⁹

Filistin'de Ekonomik Durum

Filistin'in ekonomik durumuna bakıldığında ekonominin daha çok dışa bağımlı bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmektedir. Özellikle İsrail'in uygulamış olduğu engelleyici politikalar, sağlıklı bir ekonomik sistemin kurulmasına izin vermemektedir. İsrail tarafından kurulan karmaşık kontrol noktaları ve bariyerler Filistin halkının kendi topraklarında ticaret yapmaları, banka kurmaları ve iş aramalarını zorlaştırmaktadır.¹⁰ Durum özellikle geçimini tarım sektöründen karşılayan insanlar için biraz daha zor görünmektedir. Toprakları işgal altında kalan çiftçiler bu bölgelere geçebilmek için ziyaret izni almak zorunda bırakılıyor.¹¹ Dünya Bankası'nın raporuna göre İsrail'in uyguladığı kısıtlamalar sonucunda Filistin ekonomisi her yıl yaklaşık olarak 3,4 milyar dolar zarar uğramakta, bu da vasati olarak toplam ülke ekonomisinin %35'ine tekabül etmektedir.¹² Oxfam'ın verilerine göre 1967'den bu yana yaklaşık olarak 800 bin zeytin ağacı sökülüştür. Yapılan bu tahribatın bedeli yıllık 12,3 milyon dolara ulaşmıştır. Şu anki durumda geçimini bu sektörden

sağlayan yaklaşık 80 bin kişi yapılan bu tahribattan olumsuz etkilenmiştir.¹³ Öte yandan Filistin dış ticaretinin büyük bir bölümü hala İsrail pazarına bağlı bir yapıya sahiptir. Filistin'e yapılan ithalatın 4,8 milyar dolarlık bir rakamla İsrail'in kontrolünde olduğu görülmektedir. Bu miktar yaklaşık olarak Filistin'in yapmış olduğu toplam ithalatın % 70'lik kısmına karşılık gelmektedir. Benzer bir şekilde Filistin'den yapılan ihracatın (yaklaşık 8 milyar dolar) %80'lik kısmının İsrail pazarına yönlendirildiği görülmektedir.¹⁴ Filistin son zamanlarda bu bağımlılığı aşmak için büyük çabalar sarf etmektedir. Geçtiğimiz yıllarda ticari ilişkilerin güçlendirilmesi adına Sri Lanka ve Çin'den gelen delegasyonları ağırlaması durumu özetlemektedir. Ancak Filistin'in atmış olduğu adımlar İsrail'in uygulamış olduğu kısıtlayıcı politikalar nedeniyle yetersiz kalmaktadır.¹⁵

Filistin ekonomisinin ve hükümet gelirlerinin birçoğu İsrail tarafından Filistin Devleti adına toplanan vergilerden sağlanmaktadır. İsrail ayrıca su kaynakları ve elektrik şebekelerini kontrol altında tuttuğundan dolayı bu durum Filistin'in ekonomik ve sosyal yaşantısında derin tahribatlara yol açmaktadır.¹⁶ Filistin ekonomisi 2007 ve 2013 yılları arasında büyüme konusunda belli bir ivme kazanmışken 2013 yılında %1,9'a gerilemiştir. Bu rakam 2014 yılının ilk çeyreğinde %-1'lere kadar gerilemiştir. Daralan ekonomi abluka altından olmasından dolayı halkın %25'lik bir kısmının yoksulluk içerisinde yaşamasına sebep olmaktadır. Yoksulluk oranına bölge bazında bakıldığında Batı Şeria'da daha düşükken, Gazze'de iki katına çıkmaktadır.¹⁷

İsrail tarafından uygulanan ekonomik yalıtılmışlık çatışmaların yaşanmasını, ekonominin çökmesini ve mali trajedinin patlak vermesinin önünü açmaktadır. Dünya Bankası'nın yayınlamış olduğu bültende durumun aşılması için alınması gereken üç önemli tedbir şöyle sıralanmaktadır:¹⁸ Gazze ve Batı Şeria'nın ithalat ve ihracatını engelleyen bütün olumsuzlukların kaldırılması ve malların geçişkenliğinin sağlanması,

- Uluslararası toplumdaki devam eden reformların kesintiye uğramaması için artırılmasının sağlanması,
- Gazze ekonomisinin yeniden inşa edilmesi,

Filistin ekonomisinin dar boğaza girmesi uzlaşsı bir yana çatışmaları kaçınılmaz kılıyor. Böyle kırılğan bir sosyo-politik bir durumda ekonomiyi geliştirme birincil durum arz etmektedir. Diğer taraftan Filistin'in uluslararası alanda attığı her adım doğrudan ya da dolaylı olarak Filistin ekonomisi üzerinde olumsuz etkilere sebep olmaktadır. Filistin Nisan 2014'te yaklaşık olarak 15 uluslararası toplantıya katılmış ve bu durum İsrail'i oldukça rahatsız etmiştir ve Filistin'e ekonomik yaptırımlar olarak dönmüştür. Bu bağlamda İsrail tarafından toplanan ve Filistin yönetimine gönderilen vergiler dondurulmuş ve banka hesaplarına kısıtlamalar getirilmiştir. Ayrıca İsrail, Gazze şeridinde kurmayı planladığı gaz deposunun yapımının askıya alındığını duyurmuştur.

Kanayan Bir Yara Olarak İşsizlik

Filistin kısıtlamalara rağmen 2013 yılına kadar ekonomik anlamda önemli gelişmeler elde etmiştir. Ancak bu tarihten sonra göstergeler olumsuz yönde kaymaya başlamıştır. Dünya Bankası'nın yayınlamış olduğu rapora göre işsizlik oranı 2013 yılının sonuna doğru artış göstermeye başlamış Gazze'de %36, Batı Şeria'da %22 oranı ile zirve noktasına ulaşmıştır.¹⁹ İsrail'in ortaya koyduğu katı blokaj tünel ekonomisinin durmasına neden olmuştur. Bu durum en çok da nakliye ve inşaat sektörünü etkileyerek işsizlik oranının artmasına neden olmuştur.²⁰ Buna ek olarak 2014 yılında Filistin'de işgücü oranı %3,7 artmış ancak işgücünün ekonomiye katılımı %43,6 oranında kalmıştır.²¹ Artış gösteren bu işsizlik oranı, yoksulluk ve ekonomik yetersizlik gıda sektörünü derinden etkilemiştir. Bu durum ailelerin geçiminin sağlanmasını neredeyse tamamıyla dış yardımlara gebede bırakmıştır. Fakir aileler tamamıyla yardıma dayalı bir yaşam sürdürmekte ve elektriğin, ısınmamanın olmadığı bir ortamda yaşamaya çalışmaktadırlar.²² Daha da vahimi, temiz su kaynaklarına ulaşımı noktasında durum oldukça kötü görünmektedir. İsrail'in Ürdün nehrini kontrol altında tutması ve nehir suyunun son zamanlarda kimyasal atıklarla kirlenmesi Filistin'deki insanların hayati risk oranlarını artırmaktadır.²³ Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün yayınlamış olduğu rapora göre Gazze neredeyse tamamıyla ithal edilen gıdaya bağımlı bir hale gelmiştir. Ticaret akışının sağlandığı Karni Geçidi'nin kapatılması temel maddelerin ulaşımında ve fiyatların seviyesinde olumsuz bir etki oluşturmaktadır. Bu durumda yoksulluğun artması kaçınılmaz olmaktadır.

Su Sorunu

Su sorunu Filistin'in yıllardan bu yana maruz bırakıldığı en büyük sıkıntıların başında gelmektedir. İsrail her fırsatta su kesintileri yaparak Filistin üzerindeki baskısını arttırmaktadır. Klasik tabirle "Su hayattır" sözünü akılda tutacak olursak su kesintisi en temel insan hakkı olan yaşam hakkına doğrudan müdahalenin yapıldığı anlamına gelmektedir. Bu durum bir yandan uluslararası toplumun vicdanını zedelerken diğer taraftan sivil toplum hareketlerinin ve uluslararası örgütlerin de tepkisine neden olmaktadır. Su gibi insan yaşamı açısından son derece önemli olan bir kaynağın kısıtlanması birçok sağlık sorununu da beraberinde getirmektedir. Yaşanan bu trajedi salgın hastalıkların artmasına neden olurken, uluslararası toplum nezdinde İsrail'in Filistin'in nüfusunu kontrol altında tutma çabası olarak yorumlanmaktadır.²⁴

Bu yıl yaşanan su sıkıntısının büyük çoğunluğu kışın kurak geçmesine bağlansa da daralanan alt yapı, kaçak kullanımlar ve İsrailli yetkililer arasındaki koordinasyon eksikliği, durumu daha da kötüleştirmektedir. Bu bağlamda Filistin yeterli suyu karşılayamadığı takdirde tarımdan temizliğe kadar geniş bir yelpazede sıkıntılarla karşı karşıya kalacaktır. Bu nedenle kısıtlı su imkanları ve elde bulunan suyun kirlenmiş olması, temiz su arzını oldukça daraltmaktadır. Durumun vahametinin farkında olan Filistin Sağlık Bakanlığı Filistin halkına içme suyunun tüketilmeden önce kaynatılması gerektiği uyarısında bulunmuştur.²⁵

Dış Politika

Filistin dış politikası açısından 2014 yılına bakıldığında geçmiş yıllara nazaran uygulanan siyasetin meyvesinin toplandığı bir yıl olmuştur. Filistin'in 2012 yılında BM güvenlik konseyinde gözlemci devlet olarak kabul edilmesi, 2014 yılında bazı ulusal parlamentolarda devlet olarak tanınması ya da tanınmasının önünün açılmasına olarak sağlamıştır. Daha önce Avrupa Birliği'ne (AB) üye olmayan Macaristan, Polonya ve Slovenya gibi ülkeler tarafından tanınmasına rağmen Filistin'i AB üyesi iken tanıyan ilk devlet İsveç olmuştur. Tanınma kararının alınmasından sonra İsveç Dışişleri Bakanı Margot Wallstrom "Seçimden önce verdiğimiz sözü tutmanın sevinci içerisindeyiz. Bugün Filistin'i tanımamız uzun süredir sekteye uğrayan müzakereler, yıkım ve hayal kırıklıklarına karşı bölge de daha iyi bir geleceğe katkı yapacaktır" demiştir. Bu kararın ardından İsrail yeni yerleşim birimlerinin inşa edileceğini açıklamış ve bu karar İngiltere'nin tepkisini çekmiştir.²⁶ Bu açıklamanın üzerine İngiliz Dışişleri Bakanı Yardımcısı Tobias Ellwood İsrail'in yanlış düşünülmüş ve yanlış zamanlanmış bir karar aldığını vurgulayarak "Bu karar Kudüs'ün ortak başkent olduğu iki devletli çözümün başarılmasını zorlaştırıyor. Bu tür açıklamalar İsrail'i savunmak için çaba sarf eden dostlarının işini zorlaştırıyor" yorumunda bulundu. Kararın ardından gelen tepkilere pek alıngan olmayan İsrail, İsveç'in kararına tepki olarak Stockholm büyükelçisini geri çağırdı.²⁷

İsveç'in Filistin'i tanıma kararı almasının ardından Mısır Dışişleri Bakanlığı'nın yaptığı yazılı açıklama da şu ifadelerle yer verildi: "İsveç Dışişleri Bakanı'nın ülkesinin Filistin'i tanıdığı yönündeki demeci, İsveç'in yönde ilk adımı atan ülke olması itibari ile tarihi ve önemli bir karardır. Bunun yanı sıra Filistin halkına kendi kaderini çizmesi ve bağımsız bir devlet kurması konusunda duyduğu saygıyı gösteren bir adımdır."²⁸ Arap Parlamentosu başkanı Ahmet Bin Muhammed Cervan ise Avrupa ülkelerinin İsveç'i örnek almaları gerektiğini vurgulayarak kararı "Filistin halkına Self-Determinasyon hakkının tanınması yönünde alınmış önemli karar" olarak değerlendirdi. Cervan başka bir demecinde alınan bu karara atıfta bulunarak "Diğer Avrupa ülkelerinin atılan bu adımla Filistin'i tanıma kararı almalarını ümit ediyoruz. İşgali sonlandırmak ve bağımsız bir Filistin devleti kurulması noktasında bizde Filistin halkını destekliyoruz. Filistin halkının meşru hakkını savunabilmesi için Filistin'i örnek almalılar" açıklamasında bulundu.²⁹

İngiltere'nin Tanıma Çabaları

İsveç'in aldığı karardan sonra İngiltere de Filistin'in tanınması için adım atmaya başlamıştır. Bu anlamda İngiltere gibi güçlü bir ülkenin bu tarz bir eyleme girişmesi daha sonra gelecek tanıma girişimleri için de öncülük ettiği söylenebilir.

İngiltere, yıllardan bu yana yakından takip ettiği Ortadoğu'nun en önemli sorunlarından birisi olan İsrail-Filistin çatışmasının çözülmesi için somut adımlar atılması gerektiğini düşünmektedir ancak İsrailsiz bir çözümün mümkün olmayacağını da farkındadır. İngiltere, İsrail'in yıllar boyunca

sürdürdüğü çözümsüzlüğün artık sürdürülemeyeceğine inanmakta ve İsrail'i harekete geçirmek için 274 oyla avam kamarasından Filistin'in bağımsız bir devlet olması yönünde bir oylama gerçekleştirmiştir.³⁰

Alt mecliste alınan bu kararda hükümetin İsrail ile yaptığı ikili görüşmeler şeklinde kurduğu temaslara katkısı olacağı düşüncesiyle Filistin'i tanıması gerektiği inancını taşımaktadır ifadesine yer verildi. Bu anlamda İngiltere Filistin'i bir devlet olarak sınıflandırmıyor ancak gerektiği takdirde barış görüşmelerine katkısı olacağını söylüyor.³¹

Eski Yabancı İşçi Sekreteri Jack Straw "Filistin'in tanınmasının iki devletli çözüm için katkısının olacağını düşünüyorum" diyerek tasarıyı desteklemiştir. Eski Muhafazakar Parti sekreteri Macom Rifkin ise sınırları, ordusu ve hükümeti olmayan bir ülkenin tanınamayacağını' söylemiştir.³² Cameron ise çekimser kaldığını söyleyerek "İngiliz dış politikasının alınacak sonuca göre şekillenmeyeceğini söylemiştir"³³ Al Jazeera'dan James Bay "oylamanın sembolik olmasına rağmen Filistinlileri sonuca doğru atılacak adımlar konusunda BM öncesi çözüm arayışlarına ivme kazandıracığı" yorumunda bulundu.³⁴

İngiltere'nin yapmış olduğu bu oylama İsrail'e açık bir mesaj niteliği taşımaktadır. Yahudilerin en baştan beri bölgeye yerleşmelerinden İsrail'in devletleşme sürecine kadar büyük katkısı olan İngiltere sorunun kronikleşmesinden duyduğu rahatsızlığı açıkça ortaya koymuştur. Bu anlamda sorunun büyüklüğü çözümün ve aynı zamanda çözümsüzlüğün büyüklüğünü de göstermektedir. Son kertede söylemde her iki taraf da farklı talepler öne sürmektedir. Filistinliler bağımsız bir devlet isterken İsraililer ise 1967 sınırlarını reddetmektedirler.

İspanya'nın Tanıma Yönünde Attığı Adımlar

Filistin'in tanınması yönündeki adımların bir diğeri de İspanya'dan geldi. İspanya parlamentosundaki Ana Muhalefet Sosyalist İşçi Partisi tarafından tasarı olarak parlamentoya sunuldu. Tasarı iktidardaki Merkez Sol Halk Partisi tarafından bazı değişiklikler yapılarak kabul edildi.³⁵ Art arda gelen tanıma yönündeki girişimler İngiltere'nin avam kamarasında Filistin'in tanınması yönünde görüşmeler başlatması ve İsviçre'nin tanınması) domino etkisi yapması beklentisini yükseltti. Beklentilerinin boşa çıkmayacağı umudunu yineleyen İspanyol yetkililer AB'yi ulusüstü bir örgüt olarak birlikte hareket etmeye çağırıyordu. İspanya'nın bu kararının ardından Fransa'nın bir ay içerisinde konuyu parlamentoya taşıması beklentilerin boşa çıkmadığını göstermiş oldu. İspanya Parlamentosu'nun almış olduğu bu kararın ardından Filistinli akademisyen Azzam Tamimi "Bu daha çok Avrupa ülkelerinin İsrail'in nasıl bir devlet olduğunun farkına varması ve anlaması anlamına geliyor" demiştir.³⁶ Diğer bir yorum da İspanya ana muhalefet partisi milletvekili Trinidad Jimenez'den gelmiştir. Jimenez oturum sonrasında gazetecilerle yaptığı görüşmede çok önemli ve tarihi bir karar alındığını vurgulayarak "İspanya Meclisi tarihinde ilk kez tüm siyasi parti gruplarının oybirliği ile almış olduğu bu karar sembolik bir anlam taşımaktadır. Bu noktadan itibaren İsrail'e verilen

çok açık olmasını umuyoruz' açıklamasında bulunmuştur³⁷ İspanya'da esen bu olumlu rüzgar, komşusu Portekiz'i de harekete geçirdi. Portekiz Meclisi Filistin'in tanınması için teklifini meclise sundu ve öneri Portekiz'in AB ile birlikte Filistin'in bağımsız bir devlet olarak tanınmasını öngörüyor.³⁸

Kıta Avrupa'sında yaşanan bunca önemli olay ve sonrasında Filistin açısından olumlu açıklamalar yapılması İspanya'dan esen soğuk rüzgarla tersine dönme eğilimi göstermiştir. Halkçı Parti parlamentonun kararından sonra yaptığı bir açıklamada Filistin'in tanınması için hükümetin cesaretlendirilmesi gerektiği ancak tanınmanın müzakere süreci sonunda barışı ve güvenliği garanti eden tarafların uzlaşması sonucunda olması gerektiği vurgulanmıştır.³⁹

Fransa ve İrlanda'nın Sonradan Gelen Desteği

Filistin'in Avrupa'da tanınma çabalarına son katılan devlet Fransa ve İrlanda olmuştur. Her iki devlet de hükümetlerine Filistin'i tanımaları yönünde parlamentoda çağrıda bulundu. İsviçre ile başlayan sürecin son halkasını oluşturan her iki devlet Avrupa'da Filistin meselesine dair kamuoyu görüşünün ne ölçüde değiştiğini göstermiştir. Öte yandan BM Güvenlik Konseyi'nin üye her iki ülkenin tanıma yönünde almış olduğu sembolik karar İsrail'in bu konuda bir an önce adım atması gerektiği olarak düşünülmektedir.⁴⁰

Fransa'nın bu kararından sonra Avrupa Konseyi Dış İlişkilerinden Daniel Levy "Filistinliler için şiddetli direnişe ya da pasif kazanıma alternatif bir şeylerin olması gerektiği" yorumunda bulundu. İşgal bu bağlamda şiddet içermeyen meşru politik, diplomatik amaçları kendiliğinden üretebilmektedir.⁴¹

Sonuç

Kuşkusuz 2014 yılı Filistin açısından önemli gelişmelerin yaşandığı bir yıl olmuştur. Dış politikada AB üyesi olan İsveç'in Filistin'i tanıma kararı alması bu yılın en önemli ve dikkat çekici olayı olmuştur. Öte yandan tanıma kararının ardından diğer AB ülkelerinin tanıma yönünde attığı adımlar da diğer bir gelişme olmuştur. Özellikle İngiltere ve Fransa gibi BM Güvenlik Konseyi üyesi iki ülkenin olumlu yaklaşımı Filistin'in geleceği açısından oldukça önem taşımaktadır. Diğer taraftan yıllardan bu yana bir araya gelemeyen iki kritik aktörün birleşmesi Filistin'in bütünlüğü için atılmış önemli bir adım olmuştur. Yaşanan olumlu havanın aksine olumsuz gelişmeler de devam etmiştir. Uluslararası alanda elde ettiği başarıya cevap olarak İsrail'den sert yaptırımlar gelmiştir. Bu doğrultuda İsrail, yerleşim yerlerini genişletme kararı almış ve kötüye giden ekonomiyi darboğaza sokmuştur. İsrail, Filistin hükümeti adına toplanan vergileri Filistin yönetimine vermemiş, tünel ticaretini kısıtlamış ve banka hesaplarını dondurma yoluna giderek Filistin'i köşeye sıkıştırmıştır.

Kronoloji

- **17 Nisan:** Filistin’de su sıkıntısı ve yiyecek kıtlığı baş göstermiştir.
- **7 Temmuz:** İşsizlik en üst seviyeye ulaşmıştır.
- **6 Eylül:** İsrail hükümeti yerleşim politikasını sürdürme ve genişletme kararı aldı.
- **22 Eylül:** Ekonomideki daralma kendisini iyice hissettirmeye başladı.
- **14 Ekim:** İngiltere Avam Kamaras’ında Filistin’in tanınmasına yönelik tavsiye karar aldı.
- **19 Ekim:** İsrail engelleyici ekonomi politikasını artırdı.
- **30 Ekim:** İsveç Filistin’i tanıdı.
- **19 Kasım:** İspanya meclisi Filistin’i tanıma kararı aldı.
- **2 Aralık:** Fransa Filistin’i tanımak için sembolik oylama gerçekleştirdi.

Notlar

- 1 "Israel Settlements Will Continue To Expand, Says New Housing Minister Uri Ariel", *Huffington Post*, 17 Mayıs 2014
- 2 "The politics of Israeli settlements", *Economist*, 6 Eylül 2014
- 3 Attila Somfalvi "Israeli official: Palestine should allow settlers", *ytnews*, 26 Ocak 2014
- 4 Jeffrey Heller, "Israel claims West Bank land for possible settlement use, draws U.S. rebuke", *Reuters*, 31 Ağustos 2014
- 5 Attila Somfalvi "Israeli official: Palestine should allow settlers", *ytnews*, 26 Ocak 2014
- 6 Yifa Yaakov, "Israel said set to accept Kerry's framework proposals", *Times of israel*, 2 Şubat 2014
- 7 "Palestinians threaten to take Israeli settlements to the UN", *Telegraph*, 7 Şubat 2015
- 8 "West Bank settlement expansion surged under Netanyahu", *Haaretz*, 2 Aralık 2014
- 9 "West Bank settlement expansion surged under Netanyahu", *Haaretz*, 2 Aralık 2014
- 10 "How does Palestine's economy work?", *The Guardian*, 14 Ekim 2014
- 11 "How does Palestine's economy work?", *The Guardian*, 14 Ekim 2014
- 12 "Palestinian Economy in Decline and Unemployment Rising to Alarming Levels", <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2014/09/16/palestinian>, 16 Eylül 2014
- 13 "Not Enough Water in the West Bank?", *Jadalliya*, 31 Temmuz 2014
- 14 "Palestinian economy: next intifada will be an economic intifada", *Al Monitor*, 6 Ocak 2014
- 15 "Palestinian economy: next intifada will be an economic intifada", *Al Monitor*, 6 Ocak 2014
- 16 "Palestinian Economy in Decline and Unemployment Rising to Alarming Levels", <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2014/09/16/palestinian>, 16 Eylül 2014
- 17 "West Bank and Gaza: Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee", <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank>, 22 Eylül 2014
- 18 "West Bank and Gaza: Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee", <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank>, 22 Eylül 2014
- 19 Ibraheem Abu Mustafa, "Israel slaps Palestine with economic sanctions amid collapsing peace talks", *Rt.*, 11 Nisan 2014
- 20 Report on UNCTAD assistance to the Palestinian people: Developments in the economy of the Occupied Palestinian Territory, *UNCTAD*, 7 Temmuz 2014
- 21 Report on UNCTAD assistance to the Palestinian people: Developments in the economy of the Occupied Palestinian Territory, *UNCTAD*, 7 Temmuz 2014
- 22 Jad Isaac, Core Issues of the Palestinian-Israeli Water Dispute, *Negotiations Affairs Department of PLO*, 17 Haziran 2014
- 23 Jenny David, Palestinian water shortages intensify due to drought, aging infrastructure, inaction, *Bloomberg*, 17 Nisan 2014
- 24 Jenny David, Palestinian water shortages intensify due to drought, aging infrastructure, inaction, *Bloomberg*, 17 Nisan 2014
- 25 Wissam Nasser, In Pictures: Gaza water crisis worsens, *AL jazeera*, 12 Mayıs 2014
- 26 Filistin'i resmi devlet olarak tanıyan ilk Avrupa ülkesi, *internethaber*, 30 Ekim 2014
- 27 Filistin'i tanıyan İsveç'e İsrail'den şok hamle, *Gazete Vatan*, 31 Ekim 2014
- 28 Jerry Lewis, UK MPs call for 'action' on Palestinian state recognition, demand sanctions for Israel, *Jarusselam post*, 12 Mart 2014

- 29 Jerry Lewis ,UK MPs call for 'action' on Palestinian state recog British Parliament votes in favor of Palestinian state recognition, *Jarusselam post*,14 Ekim 2014
- 30 British Parliament votes in favor of Palestinian state recognition, *Jarusselam post*,14 Ekim 2014
- 31 British MPs back recognition of Palestine,*Al Jazeera*,14 Ekim 2014
- 32 British MPs back recognition of Palestine, *Al Jazeera*,14 Ekim 2014
- 33 British MPs back recognition of Palestine, *Al Jazeera*,14 Ekim 2014
- 34 İspanya Meclisi Filistin'i tanıdı, *Doche Welle*, 19 Kasım 2014
- 35 AB'de Filistin'i tanıma baskısı artıyor,*Basın İlan Kurumu*.19 Aralık 2014
- 36 İspanya Filistin'i tanıdı,*CNN Türk*, 19 Kasım 2014
- 37 Portugal's parliament calls for recognition of Palestinian state,*Haaretz*,13 Aralık 2014
- 38 Julien Toyer,Spanish parliament to water down Palestine state call,*Reuters*,18 Kasım 2014
- 39 French and Irish parliaments call for recognition of Palestinian state, *The Guardian*,11 Aralık 2014
- 40 French and Irish parliaments call for recognition of Palestinian state, *The Guardian*,11 Aralık 2014